

POLICY ON PROTECTION FROM SEXUAL EXPLOITATION AND ABUSE OF BENEFICIARIES

Translation: This document has been translated by machine translation. The original Macedonian version, reproduced below, is the authoritative text.

Record of changes:

- Introduced and adopted on 08.06.2021
- November 2025:
 - Change of contact person / PSEA officer
 - Organisation of documents / templates added as annexes to the policy

Policy on Protection from Sexual Exploitation and Abuse of Beneficiaries

Purpose of the policy:

- To adopt a zero-tolerance policy on sexual exploitation and abuse (SEA) for all employees of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje and other associated personnel, and to ensure that roles, responsibilities and expected standards of conduct regarding SEA within SmartUp - Social Innovation Lab Skopje are known.
- To create and maintain a safe environment, free from SEA, by taking appropriate measures to that end, internally and in the communities where SmartUp - Social Innovation Lab Skopje works, through robust prevention and response.

Target groups: All employees and other personnel of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje.

Policy statement:

- SEA constitutes a violation of universally accepted international legal norms and standards and is unacceptable behaviour and prohibited conduct for all humanitarian workers, including the employees and associated personnel of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje .
- SmartUp - Social Innovation Lab Skopje has a zero-tolerance policy on SEA. All employees and personnel associated with SmartUp - Social Innovation Lab Skopje are expected at all times to adhere to the highest standards of personal and professional conduct, and to provide services and humanitarian assistance in a manner that respects and promotes the rights of beneficiaries and other vulnerable members of local communities.

Scope of application:

This policy sets out the approach of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje to the prevention of and response to SEA. The policy applies to all employees and associated personnel, both on and off duty.

Definitions

- For the purposes of this policy, "sexual exploitation" means any actual or attempted abuse of a position of vulnerability, differential power or trust for sexual purposes, including, but not limited to, profiting monetarily, socially or politically from the sexual exploitation of another person.
- "Sexual abuse" means the actual or threatened physical intrusion of a sexual nature, whether by force or under unequal or coercive conditions.

PSEA commitments:

- SmartUp - Social Innovation Lab Skopje will make every effort to create and maintain a safe environment free from SEA, and will take appropriate measures to that end in the communities where it works, through a robust PSEA framework, including prevention and response measures.
- This PSEA framework confirms the commitment of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje to the Special Measures for Protection from Sexual Exploitation and Sexual Abuse (ST/SGB/2003/13) of the Secretary-General's Bulletin, and to achieving full and ongoing implementation of the IASC Six Core Principles on SEA.

Six core principles:

- SEA by employees and personnel associated with SmartUp - Social Innovation Lab Skopje constitutes serious misconduct and is therefore grounds for termination of employment.
- Sexual activity with children (persons under 18 years of age) is prohibited regardless of the age of majority or the age of sexual consent locally. Mistaken belief regarding the age of a child is not a defence.
- The exchange of money, employment, goods or services for sex, including sexual favours or other forms of humiliating, degrading or exploitative behaviour, is prohibited. This includes the exchange of assistance that is intended for beneficiaries.
- Any sexual relationship between employees or associated personnel of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje and recipients of assistance or other vulnerable members of local communities that involves the improper use of rank or position is prohibited. Such relationships undermine the credibility and integrity of humanitarian aid work.
- Where employees or associated personnel of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje have concerns or suspicions regarding sexual abuse or exploitation by a fellow worker, whether in the same organisation or not, he/she must report such concerns via the established reporting mechanisms.
- All employees and associated personnel of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje are obliged to create and maintain an environment in which SEA is prohibited and the

implementation of this policy is promoted. Managers at all levels have a particular responsibility to support and develop systems that maintain this environment.

PSEA framework:

Prevention

Screening

SmartUp - Social Innovation Lab Skopje systematically screens potential candidates for employment in accordance with established review procedures.

Any person engaged in positions / activities involving direct work with children must meet the requirement of not having been convicted, not having had their legal capacity or parental rights revoked, and not having been subject to a security measure of compulsory psychiatric treatment or a ban on performing activities, professions and duties related to minors.

During the candidate selection process, each shortlisted candidate will be provided with this document electronically. The authorised person / selection committee may, if it considers it appropriate, ask candidates questions about PSEA in the final round of selection.

Training

SmartUp - Social Innovation Lab Skopje sends all new employees and associated personnel pre-recorded training sessions on SEA and the organisation's policies, as a mandatory induction training on SEA policies and procedures, delivered electronically, which the engaged person must complete during the first week of their engagement.

Response:

1. Reporting: SmartUp - Social Innovation Lab Skopje has safe, confidential and accessible mechanisms and procedures for employees, beneficiaries and communities, including children, to report allegations of SEA, and beneficiaries are informed of them.

- The report is submitted to the person designated for the prevention and handling of cases of sexual exploitation and abuse, Milosh Sokolijk, by email: milosh@innovationlab.mk or by phone: +38971231519.
- If the report concerns the above-mentioned person, the incident may be reported to: Nikolcho Goshev by email: nikolco.gosev@innovationlab.mk.
- Every engaged person is obliged to report without delay any knowledge or suspicion that sexual violence, abuse or exploitation of a child or adult involved in the programmes of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje has occurred, committed by other engaged persons, persons engaged in UN agencies, partner organisations or other institutions.
- The person reporting will not attempt to obtain further information and will not investigate the case.

- The incident may be reported anonymously.

2. Investigations: SmartUp - Social Innovation Lab Skopje has an established process for investigating allegations of SEA and promptly and without delay investigates SEA by employees or associated personnel, or refers the case to an appropriate investigative body if the perpetrator is associated with another entity. More about these protocols can be found in the document "Protocol for conducting an investigation and dealing with the victim".

Referral to national authorities: If, following a properly conducted investigation, there is evidence to substantiate allegations of SEA, such cases may be referred to the national authorities for criminal prosecution.

3. Assistance to victims: SmartUp - Social Innovation Lab Skopje has a system for the prompt referral of SEA victims to available services (police, Centre for Social Work Skopje, Safe House Skopje, SOS Children's Village, Helsinki Committee), based on their needs and consent.

Cooperation agreements:

All contracts and partnership agreements of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje contain a standard clause requiring contractors, suppliers, consultants and sub-partners to commit to zero tolerance of SEA and to take measures to prevent and respond to SEA.

The failure of those entities or individuals to take preventive measures against SEA, to investigate it, and to take corrective action in cases of SEA will constitute grounds for the termination of any cooperation agreement.

Statement of acceptance of the "Policy on Protection from Sexual Exploitation and Abuse of Beneficiaries"

STATEMENT

I declare that I have read and understood the document "Policy on Protection from Sexual Exploitation and Abuse of Beneficiaries". I agree and undertake to work in accordance with its rules and guidelines.

I understand that any violation of the document "Policy on Protection from Sexual Exploitation and Abuse of Beneficiaries" may result in the termination of my engagement with SmartUp - Social Innovation Lab Skopje and / or further disciplinary or judicial proceedings.

, on

(location) (date)

Engaged person:

Name and surname: _____ Signature: _____

Protocol for conducting an investigation and dealing with the victim

- The investigation begins upon receipt of a complaint, hearsay or a report from an engaged person who is a third party
- The investigation is conducted by the person designated by the organisation for prevention and handling in cases of sexual exploitation and abuse, who is appointed by the focal point for protection from sexual exploitation and abuse
- The designated person is obliged to hear all parties concerned without exception
- In the case of a written report, the designated person immediately, without exception, summons the person named in the report. Any kind of negotiation or mediation between the victim and the reported person is excluded.
- If the risk has previously been assessed as Low (according to the Template for risk assessment and management during an SEA investigation⁷, the investigation is conducted by the authorised person
- If the risk is assessed as Medium or High, the victim is referred for further action to the competent authorities (List of competent authorities)
- After the facts have been established, the contract of the reported person is terminated unilaterally without a notice period.

List of competent authorities

- Ministry of Internal Affairs
- Centre for Social Work Skopje
- Ministry of Labour and Social Policy
- SOS Children's Village
- Helsinki Committee
- Macedonian Young Lawyers Association

⁷ Adapted from the SOS Children's Village template, in Keeping Children Safe, Managing Child Safeguarding Allegations, 2016. <https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

Sample notice as a reminder of the confidentiality of SEA investigations.

You are requested to assist in an ongoing investigation into allegations of sexual exploitation or abuse involving employees. You may be interviewed, asked to provide documents, computer files and other records, or asked to assist in other ways. Internal investigations are a key part of the organisation's obligation to prevent and respond to sexual exploitation and abuse.

As a participant in the investigation, there are a few things you need to know:

- Cooperation. You are encouraged to cooperate with the investigators and to answer all questions and requests from the investigators honestly and fully.

- Maintaining confidentiality. You must keep the fact that an investigation is being conducted confidential, as well as everything discussed with you as part of the investigation.
- No retaliation. Our organisation will not tolerate any kind of threat of retaliation against a person who has reported the violation or is cooperating in the investigation.
- Do not act as a detective. Do not conduct your own investigation or coerce witnesses, as this may harm the ongoing investigation.
- No obstruction. Never attempt to interfere with or obstruct the investigation.

Your compliance with these requirements is mandatory. Violations may potentially result in serious disciplinary action, including dismissal and criminal charges.

Thank you for your assistance to the organisation in connection with the investigation.

Name:

Email: Phone: Mobile:

Risk assessment and PSEA management for safe programme implementation

Area	Questions to consider in the risk assessment	Possible management strategies
Beneficiary profile	What is the demographic profile of the population in the target areas (e.g. sex, age, education level, income level, household size, percentage of households headed by women and children, age at marriage, religion, race/ethnicity, migration status, etc.)? Why might some population characteristics make individuals more vulnerable to SEA? Which groups are particularly vulnerable?¹	Adapting PSEA awareness-raising efforts to meet the specific needs of beneficiaries. Conducting dedicated campaigns with messages for those groups most vulnerable to SEA
Personnel profile	Is there an appropriate gender balance among the personnel involved in programmes, especially those directly engaged with beneficiaries and local communities or responsible for recruitment? Have employees been sufficiently screened and are they sufficiently trained on PSEA?	Readjusting the gender balance of employees involved in programmes Recruiting additional women involved in programmes, as needed Conducting PSEA refresher training (e.g. annual training), focusing in particular on possible risks in specific programmes Reviewing employee files in HR and conducting an additional review to identify previous misconduct, as needed
Programme approaches	Does the programme create or worsen an existing imbalance between employees and community members? Does the programme involve direct interaction between employees and beneficiaries, especially children?	Organising periodic monitoring visits by persons with a management or supervisory role for the programmes Changing the distribution location to allow for greater visibility Ensuring that employees wear

	How do employees deliver goods and services? (i.e. private/public, working in pairs/alone, mixed gender composition)? Do employees wear visible means of identification (e.g. caps, vests, T-shirts) when implementing programme activities? Are external visitors allowed to attend programme activities unaccompanied? Who is responsible for making those decisions?	visible means of identification (e.g. caps, vests, T-shirts) when implementing programme activities and provide a means of identification when necessary Restricting access of external visitors to programme activities, to the extent possible Ensuring that programme participants regularly receive information about their rights, the expected behaviour of employees, and how to report concerns
Programme context	Where are the programme activities implemented (camp, informal setting, host community, rural, urban setting)? What specific risks are associated with that location (e.g. lack of available complaint mechanisms or service providers, insecurity)? What is the attitude of beneficiaries towards concerns about GBV? How comfortable would beneficiaries be reporting SEA concerns? Is there an inter-agency community feedback/complaints mechanism at this location?	Creating a safer environment at the programme location (e.g. installing lighting, hiring night guards) Working with communities to adapt complaint mechanisms to their needs Ensuring that beneficiaries are aware of and can access the inter-agency complaint mechanisms at the location(s) where the programme is implemented

¹ For the list of all at-risk groups, see IASC, *Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action*, September 2015, pp. 11-12. Note that some individuals have overlapping vulnerabilities (e.g. adolescent girls, mothers with disabilities).

Template for risk assessment and management during an SEA investigation²

² Adapted from the SOS Children's Village template, in *Keeping Children Safe, Managing Child Safeguarding Allegations*, 2016.
<https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

CONFIDENTIAL: Restrict access to this document and keep it in a safe place:

RISK ASSESSMENT				MANAGEMENT			
No.	Who is at risk?	Identified risk(s)	Likelihood of risk	Previous measures to address the risk(s) so far	Additional mitigation measures	By whom?	By when
Example	Victim	Alleged perpetrator pressures the victim to withdraw the allegations	Medium	Verbal communication with the alleged perpetrator to refrain from contact with the victim (3 February 2019)	Written warning to the alleged perpetrator regarding the consequences of continued contact	Ana	By 5 March 2019 (immediately)
1.							
2.							

High/medium/low

PSEA roles and responsibilities

Personnel	Example of roles and responsibilities
Management	Revising and updating PSEA policies and guidelines every five years Ensuring attention and resources for PSEA across the organisation Enabling investigations into SEA allegations Coordinating with other organisations on PSEA, including donors
PSEA focal point (In coordination with gender/GBV/CP staff, where available)	Supporting senior management in fulfilling PSEA responsibilities Reporting concerns or problems regarding PSEA implementation to senior management Receiving reports of SEA allegations and coordinating the response Disseminating training and materials to raise awareness of PSEA among employees and others
Human resources	Reviewing previous SEA violations as part of the recruitment process through interview questions All employees and engaged persons, by entering into a contract with SmartUp - Social Innovation Lab Skopje, accept the publicly available terms of employment Including a PSEA clause in contracts Supporting communication with employees during an investigation into SEA allegations Keeping a file for each employee and engaged person, including SEA-related aspects and documentation
All employees	Adhere to the organisation's terms of employment and PSEA policies Participate in SEA induction training and make efforts

	to raise awareness, including supporting the dissemination of PSEA materials Report SEA allegations through designated reporting channels Participate in investigations into SEA allegations Identify and mitigate/avoid SEA-related risks in the programme (especially for personnel involved in the programme)
--	--

Form for reporting incidents involving allegations of SEA

This sample incident reporting form is intended for organisations' internal reporting processes.

CONFIDENTIAL: Restrict access to this document and keep it in a safe place (e.g. passwords or encryption on computers and locking offices when empty). Always use code names when referring to individuals involved in the case, omit information that could reveal identity (e.g. date of birth, address, telephone number, description of distinctive physical characteristics) and keep identity information and personal data of the persons involved separate from incident reports and similar.

- Details of how, when and by whom the allegations were received:
- Description of the alleged incident, including date, time and location.
- Description of the alleged or suspected victims (e.g. name, age, gender, nationality, ethnic origin, special needs)
- Description of the alleged or suspected perpetrators (e.g. name, age, nationality, affiliation with the organisation/position, record of previous offences)
- Action taken by the organisation in response to the allegations so far (e.g. referral for assistance, investigations, notification of the UN/Government of the host country)
- Action taken by other organisations or agencies (e.g. UN/Government of the host country) in response to the allegations.
- Support requested from partners (e.g. support for SEA victims, investigations)

The report was submitted by:	The report was submitted by:
Name:	Contact information (email, phone):
Title:	Date:

Competent support services

The Association has a system for the prompt referral of SEA victims to available services, based on their needs and consent.

- <http://redbutton.mvr.gov.mk/prijava1.aspx> Ministry of Internal Affairs of the Republic of North Macedonia
- <https://sos.org.mk/prijavi/prijavi.php>.
- Ministry of Labour and Social Policy: <https://www.mtsp.gov.mk>
- National free mobile SOS line for victims of domestic violence. On-duty telephone numbers: 070/075/077 141 700
- Specialised team for handling urgent cases of vulnerable categories – Skopje (street children, homeless persons, domestic violence, non-implementation of contact arrangements, begging, sexual assault on children, juvenile delinquency and all other groups of citizens at risk)

On-duty telephone numbers: 078/230 943, 076/381 762

- Police 192
- Ombudsman – Department for the Protection of Children's Rights; telephone numbers: 02/3129 327, 02/3129 335; Email address: contact@ombudsman.mk
- First Children's Embassy in the World – Megjashi

SOS telephone for children and young people: 0800 1 2222 (free line)

- Open Gate – Association for Action against Violence and Trafficking in Human Beings

Free SOS line: 0800 11111

- Crisis Centre Hope – Association for the Protection of Citizens Victims of Domestic Violence

National SOS line: 02/15 315 and Helpline: 02/3 173 424

- Macedonian Young Lawyers Association (MYLA) and SOS Children's Village – Legal support for vulnerable victims of violent crimes

Legal support: 075/238 837 and Psychological support: 071/277 180

Contract clause

The engaged person is expressly prohibited from:

- Sexual harassment of a child and/or adult.
- Any sexual activity with a child or adult beneficiary of the programme and / or assistance.
- Exchanging money, food, employment, goods or assistance for sex or sexual services, including sex with sex workers.
- Any coercion into sexual activities.
- Using children and / or adults to procure sexual activities for themselves or others.

The engaged person will take all appropriate measures to prevent sexual exploitation and abuse at any time by their colleagues or any other person. Any breach of this provision gives the organisation SmartUp - Social Innovation Lab Skopje the possibility to terminate the engagement contract immediately.

Protocol for conducting an investigation and dealing with the victim

- The investigation begins upon receipt of a complaint, hearsay or a report from an engaged person who is a third party
- The investigation is conducted by the person designated by the organisation for prevention and handling in cases of sexual exploitation and abuse, who is appointed by the focal point for protection from sexual exploitation and abuse
- The designated person is obliged to hear all parties concerned without exception
- In the case of a written report, the designated person immediately, without exception, summons the person named in the report. Any kind of negotiation or mediation between the victim and the reported person is excluded.
- If the risk has previously been assessed as Low (according to the Template for risk assessment and management during an SEA investigation, the investigation is conducted by the authorised person³

³ Adapted from the SOS Children's Village template, in *Keeping Children Safe, Managing Child Safeguarding Allegations*, 2016.
<https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

- If the risk is assessed as Medium or High, the victim is referred for further action to the competent authorities (List of competent authorities)
- After the facts have been established, the contract of the reported person is terminated unilaterally without a notice period.

Terms of Reference (ToR) for the PSEA focal point⁴

⁴ Adapted from various examples of Terms of Reference (ToR), including for the UN/NGO/IGO Network on Protection from Sexual Exploitation and Abuse by Staff, prepared by the ECHA/ECPS UN and NGO Task Force on Protection from Sexual Exploitation and Abuse, November 2008; Terms of Reference for focal points for protection from sexual exploitation and abuse for individuals providing humanitarian services within the response to Syrian refugees in Jordan, PSEA Network Jordan, March 2016.

Note: Organisations should adapt these simple terms of reference and include the organisation's mandate and mission, PSEA commitments and specific expectations of the PSEA focal point within the organisation. Where possible, organisations should consider having at least two focal points in each office, i.e. one woman and one man as focal points.

Terms of reference

Focal point for protection from sexual exploitation and abuse (PSEA)

- **Background**

To adopt a zero-tolerance policy on sexual exploitation and abuse (SEA) for all employees of [SmartUp - Social Innovation Lab Skopje] and other associated personnel, and to ensure that roles, responsibilities and expected standards of conduct regarding SEA within [SmartUp - Social Innovation Lab Skopje] are known. To create and maintain a safe environment, free from SEA, by taking appropriate measures to that end, internally and in the communities where [SmartUp - Social Innovation Lab Skopje] works, through robust prevention and response.

Target groups: All employees and other personnel of [SmartUp - Social Innovation Lab Skopje].

- **Purpose**

The purpose of having a PSEA focal point is to have a designated employee who supports management in coordinating and implementing the PSEA policy and procedures.

- **Scope of work**

The key roles and responsibilities of the PSEA focal point are:

Prevention

- Conducting periodic assessments of the PSEA policies and procedures of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje and making proposals for improvements to management.
- Conducting and/or disseminating training and awareness-raising sessions for all employees on a regular basis.
- Working with the human resources department and other relevant personnel on PSEA-related aspects, and ensuring that all employees have agreed to the terms of employment and that screening for previous SEA violations is regularly part of the recruitment process.
- Enabling access to information on the various mechanisms for submitting allegations or concerns about SEA, including contact details

Reporting allegations of SEA

- Managing the preparation of internal procedures for employees on reporting incidents of sexual exploitation and abuse and confidentiality.
- Receiving reports of SEA allegations and related information and coordinating the response according to the relevant procedures.
- Reporting concerns or problems regarding PSEA implementation to management.

Responding to allegations of SEA

- Upon receipt of a complaint, coordinating the response of SmartUp - Social Innovation Lab Skopje, including referring SEA victims to receive immediate and professional assistance and referring the case for further investigation to the competent authorities.

Other responsibilities

- Supporting senior management in implementing PSEA-related activities, where appropriate.
- **Competencies and experience**
- Proven integrity, objectivity and professional competence.
- Demonstrated sensitivity to and knowledge of cultural and gender issues
- Knowledge of Macedonian and English
- Demonstrated experience in working directly with local communities.
- Proven communication skills

Upon appointment, the focal point will always receive PSEA training within the organisation, as soon as feasible.

Sample notice as a reminder of the confidentiality of SEA investigations.

You are requested to assist in an ongoing investigation into allegations of sexual exploitation or abuse involving employees. You may be interviewed, asked to provide documents, computer files and other records, or asked to assist in other ways. Internal investigations are a key part of the organisation's obligation to prevent and respond to sexual exploitation and abuse.

As a participant in the investigation, there are a few things you need to know:

- Cooperation. You are encouraged to cooperate with the investigators and to answer all questions and requests from the investigators honestly and fully.
- Maintaining confidentiality. You must keep the fact that an investigation is being conducted confidential, as well as everything discussed with you as part of the investigation.
- No retaliation. Our organisation will not tolerate any kind of threat of retaliation against a person who has reported the violation or is cooperating in the investigation.
- Do not act as a detective. Do not conduct your own investigation or coerce witnesses, as this may harm the ongoing investigation.
- No obstruction. Never attempt to interfere with or obstruct the investigation.

Your compliance with these requirements is mandatory. Violations may potentially result in serious disciplinary action, including dismissal and criminal charges.

Thank you for your assistance to the organisation in connection with the investigation.

Name:

Email:

Phone:

Mobile:

Original version (Macedonian)

**Политика за заштита од сексуална експлоатација
и злоупотреба на корисници**

СмартАП – Лабораторија за социјални иновации

Запис на промени:

- Воведена и усвоена на 08.06.2021
- Ноември 2025:
 - Промена на контакт личност / офицер за СЕЗ

- Организација на документи / надополнети темплејтите како анекси во политиката

Содржина

1. ПОЛИТИКА ЗА ЗАШТИТА ОД СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА И ЗЛОУПОТРЕБА НА КОРИСНИЦИ	4
Цел на политиката:	4
Исказ за политиката:	4
Опсег на примена:	4
Дефиниции:	5
Обврски за ЗСЕЗ:	5
Рамка за ЗСЕЗ:	6
2. ИЗЈАВА ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА „ПОЛИТИКА ЗА ЗАШТИТА ОД СЕКСУАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЈА И ЗЛОУПОТРЕБА НА КОРИСНИЦИ“	8
3. ПРОТОКОЛ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИСТРАГА И ПОСТАПУВАЊЕ СО ЖРТВАТА	9
Листа на надлежни органи:	9
Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ:	10
4. ПРОЦЕНКА НА РИЗИК И УПРАВУВАЊЕ СО ЗСЕЗ ЗА БЕЗБЕДНО СПРОВЕДУВАЊЕ ПРОГРАМИ	11
5. ОБРАЗЕЦ ЗА ПРОЦЕНКА И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК ЗА ВРЕМЕ НА ИСТРАГА ЗА СЕЗ	14
6. УЛОГИ И ОДГОВОРНОСТИ ЗА ЗСЕЗ	15
7. ФОРМУЛАР ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ ИНЦИДЕНТИ СО НАВОДИ ЗА СЕЗ	17
8. НАДЛЕЖНИ СЛУЖБИ ЗА ПОДДРШКА	18
9. КЛАУЗУЛА ЗА ДОГОВОР	19
10. ПРОТОКОЛ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИСТРАГА И ПОСТАПУВАЊЕ СО ЖРТВАТА	20
11. ОПИС НА ЗАДАЧИТЕ (TOR) ЗА ФОКАЛНАТА ТОЧКА ЗА ЗСЕЗ	21
12. ПРИМЕР ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ КАКО ПОТСЕТНИК ЗА ДОВЕРЛИВОСТА НА ИСТРАГИТЕ ЗА СЕЗ.	23

1. Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници

Цел на политиката:

- Да се донесе политика за нулта толеранција за сексуална експлоатација и злоупотреба (СЕЗ) за сите вработени во СمارтАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје и друг поврзан кадар и да се обезбеди дека улогите, одговорностите и очекуваните стандарди за однесување во врска со СЕЗ внатре во СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се познати.
- Да се создаде и одржува безбедно опкружување, без присуство на СЕЗ, преку преземање соодветни мерки за таа цел, внатрешно и во заедниците каде што работи СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје, преку робусна превенција и давање одговор.

Целни групи: Сите вработени и другиот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје.

Исказ за политиката:

- СЕЗ претставува прекршување на универзално прифатените меѓународни правни норми и стандарди и неприфатливо однесување и забрането поведење за сите хуманитарни работници, вклучително и за вработените и поврзаниот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје .
- СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје има политика за нулта толеранција за СЕЗ. Од сите вработени и кадар поврзан со СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се очекува во секое време да се придржуваат до највисоките стандарди за лично и професионално однесување, и да обезбедуваат услуги и хуманитарна помош со почитување и поттикнување на правата на корисниците и други ранливи членови на локалните заедници.

Опсег на примена:

Оваа политика го утврдува пристапот на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје за превенција и одговор на СЕЗ. Политиката е применлива за сите вработени и поврзаниот кадар, и додека се на и вон должност.

Дефиниции

- За целите на оваа политика, **„сексуална експлоатација“** претставува извршена злоупотреба или обид за злоупотреба на состојба на ранливост, различна моќ или доверба за сексуални цели, вклучително, но, не и ограничено на остварување парична, социјална или политичка добивка од сексуалната експлоатација на друго лице.
- **„Сексуална злоупотреба“** претставува извршено физичко наметнување или закана за физичко наметнување од сексуална природа, со сила или во услови на нерамноправност или принуда.

Обврски за ЗСЕЗ:

- СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје ќе ги направи сите заложби за создавање и одржување на безбедно опкружување без присуство на ЗСЕЗ, и ќе презема соодветни мерки за таа цел во заедниците каде што работи, преку робусна рамка за ЗСЕЗ, вклучително и мерки за превенција и одговор.
- Оваа рамка за ЗСЕЗ, ја потврдува обврзаноста на СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје на Специјалните мерки за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба (ST/SGB/2003/13) од Билтенот на Генералниот секретар: и за постигнување на целосна, тековна имплементација на Шесте основни начела на ИАСЦ за ЗСЕЗ.

Шест основни начела:

1. ЗСЕЗ од страна на вработени и поврзан кадар со СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје претставува сериозна злоупотреба на должноста и оттука се смета за основ за престанок на вработувањето⁶.
2. Полова активност со деца (лица под 18 годишна возраст) е забранета без разлика на возраста за полнолетство или за возраста за давање сексуална согласност во локалната средина. Погрешното поимање за возраст на дете не може да се користи како одбрана.
3. Размена на пари, вработување, добра или услуги за секс, вклучително и сексуални услуги или други форми на понижување, деградирање или експлоатирачко однесување се забранети. Тука спаѓа и размена на помош која е наменета за корисниците.
4. Секоја сексуална релација помеѓу вработени или поврзан кадар на СМАРТАП - Лабораторија за социјални иновации Скопје и корисниците на помош или други ранливи членови на локалните заедници, со вклучено несоодветно користење на ранг или позиција, е забранета. Таквата релација го поткопува кредибилитетот и

интегритетот на хуманитарната работа за помош.

5. Кога кај вработените или поврзаниот кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје постои загриженост или сомнеж за сексуална злоупотреба или експлоатација од страна на соработник, без разлика дали од истата организација или не, тој/таа мора да ја пријави таквата загриженост преку воспоставените механизми за пријавување.
6. Сите вработени и поврзан кадар на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје се обврзани да создаваат и одржуваат опкружување во коешто СЕЗ е забранета и се промовира имплементацијата на оваа политика. Раководителите на сите нивоа имаат посебна одговорност за поддршка и развој на системи каде што се одржува такво опкружување.

Рамка за ЗСЕЗ:

Превенција

Проверка

СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје систематски врши проверка на потенцијалните кандидати за вработување во согласност со воспоставените процедури за преглед.

Секое лице кое се занимава со работни места / активности што вклучуваат директна работа со деца, мора да го исполнува условот да не е осуден, да не му е одземено деловното дело или родителските права и дека не е изречена безбедносна мерка за задолжително психијатриско лекување или вршење на активности, струки и должности поврзани со малолетни лица.

Во процесот на избор на кандидат, на секој кандидат во потесен избор ќе му се обезбеди овој документ по електронски пат. Овластеното лице / комисијата за избор може, доколку смета дека е целисходно, во последниот круг на избор да им постави на кандидатите прашања во врска со ЗСЕЗ.

Обука

СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје за сите нови вработени и поврзан кадар по електронски пат испраќа претходно снимени обуки за СЕЗ и политиките на организацијата во форма на задолжителна воведна обука за политиките и процедурите за СЕЗ кои ангажираното лице мора да ги помине во текот на првата недела од својот ангажман.

Одговор:

1. Пријавување: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со безбедни, доверливи, и пристапни механизми и процедури за вработените, корисниците и заедниците, вклучително и за деца, да пријавуваат наводи за СЕЗ и корисниците се запознаени со истите.

- Извештајот се доставува до лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба Милош Соколиќ по е-пошта: milosh@innovationlab.mk или по телефон: +38971231519.
- Ако извештајот се однесува на горенаведената личност, инцидентот може да се пријави на лицето: Николчо Гошев по е-пошта: nikolco.gosev@innovationlab.mk.
- Секое ангажирано лице е должно без одлагање да пријави какво било знаење или сомневање дека се случило сексуално насилство, злоупотреба или експлоатација на дете или возрасен вклучен во програмите на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје од други ангажирани лица, лица ангажирани во агенции на ООН, партнерски организации или други институции.
- Вклученото лице нема да се обиде да добие повеќе информации и нема да го испита случајот.
- Инцидентот може да биде пријавен анонимно.

2. Истраги: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со воспоставен процес на истраги за наводи за СЕЗ и брзо и неодложно спроведува истрага за СЕЗ од страна на вработените или поврзан кадар или врши упатување кај соодветно истражно тело доколку сторителот е поврзан со друг субјект. Повеќе за ваквите протоколи може да дознаете во документот „Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата“.

Упатување кај националните власти: Доколку по соодветно спроведената истрага, постојат докази со кои се поткрепени наводите за СЕЗ, тие случаи може да се упатат кај националните власти за кривично гонење.

3. Помош за жртви: СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје располага со

систем за брзо упатување на жртви на СЕЗ кај расположливи служби (полиција, центар за социјални работи Скопје, Сигурна кука Скопје, СОС Детско Село, Хелсиншки комитет), врз основа на нивните потреби и согласност.

Договори за соработка:

Сите договори и спогодби за партнерство на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје содржат стандардна клаузула којашто бара од изведувачите, добавувачите, консултантите и под-партнерите да се обврзат на нулта толеранција за СЕЗ и да преземаат мерки за превенција и давање одговор на СЕЗ.

Пропустот на тие субјекти или поединци да преземаат превентивни мерки против СЕЗ, да спроведуваат истрага за нив и да преземаат поправни активности во случај на СЕЗ, ќе се смета за основ за прекин на секој договор за соработка.

2. Изјава за прифаќање на „Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници“

ИЗЈАВА

Изјавувам дека го прочитав и разбрав документот „Политика за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на корисници“. Се согласувам и се обврзувам да работам во согласност со нејзините правила и упатства.

Јас разбираам дека секое прекршување на документот „Политика за заштита од сексуално искористување и злоупотреба на корисници“ може да резултира со прекинување на мојот ангажман во СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје и / или понатамошна дисциплинска или судска постапка.

_____, на _____
(локација) (датум)

Ангажирана личност:

_____	_____
Име и презиме	Потпис

3. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата

- Истрагата започнува по добиен приговор, допрен глас или пријава од страна на некое ангажирано лице кое е трета страна
- Истрагата ја спроведува лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба од организацијата кое е назначено од фокалната точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба
- Назначеното лице е должно да ги сослуша сите засегнати страни без исклучок
- Доколку се работи за писмена пријава, назначеното лице веднаш, без исклучок, го повикува лицето кое е наведено во пријавата. Исклучен е секаков вид на преговарање, или посредување меѓу жртвата и пријавеното лице.
- Доколку се работи за ризик кој е оценет претходно како Низок (според **Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ**⁷, тогаш истрагата ја спроведува овластеното лице
- Доколку се работи за ризик оценет како Среден или Висок, тогаш жртвата се упатува на понатамошно делување до надлежните органи ([Листа на надлежни органи](#))
- На лицето кое е пријавено, по утврдување на фактите, му се раскинува договорот еднострано без постоење на отказан рок.

Листа на надлежни органи

- [МВР](#)
- [Центар за социјални работи Скопје](#)
- [Министерство за труд и социјална политика](#)
- [СОС Детско село](#)
- [Хелсиншки комитет](#)
- [Македонско здружение на млади правници](#)

⁷ Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016.

<https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.

Од вас се бара да помогнете во истрагата за наводите за сексуална експлоатација или злоупотреба, во која се вклучени вработени, и која е во тек. Може да бидете интервјуирани, да биде побарано да обезбедите документи, компјутерски датотеки и друга евиденција, или да биде побарано да помогнете на друг начин. Внатрешните истраги се клучен дел од обврската на организацијата да се спречи и даде одговор на сексуална експлоатација и злоупотреба.

Како учесник во истрагата, потребно е да знаете неколку работи:

1. **Соработка.** Ве охрабруваме да соработувате со истражителите и да одговорите на сите прашања и барања од истражителите чесно и целосно.
2. **Обезбедување доверливост.** Фактот дека се спроведува истрага мора да го чувате како доверлив факт, како и сè што се дискутира со вас како дел од истрагата.
3. **Без одмаздување.** Нашата организација нема да толерира било каков тип на закана за одмазда упатена кон лице кое го пријавило прекршувањето или соработува во истрагата.
4. **Не постапувајте како детектив.** Не спроведувајте ваша истрага или не принудувајте сведоци бидејќи тоа може да ѝ наштети на тековната истрага.
5. **Без опструкции.** Никогаш не се обидувајте да се вмешате или да ја попречите истрагата.

Вашето постапување во согласност со овие барања е задолжително. Прекршувањата може потенцијално да резултираат во сериозно дисциплинирање, вклучително и отказ и кривична пријава.

Ви благодариме за вашата помош на организацијата во врска со истрагата.

Име:

Е-пошта:

Телефон:

Мобилен:

4. Проценка на ризик и управување со ЗСЕЗ за безбедно спроведување програми

Област	Прашања што треба да се разгледаат во проценката на ризик	Можни стратегии за управување
Профил на корисниците	- Каков е демографскиот профил на населението во целните области (на пр: пол, возраст, образовно ниво, ниво на приходи, големина на домаќинство, процент на домаќинства што ги водат жени и деца, возраст на стапување во брак, религија, раса/етничко потекло, статус на миграција, итн.?) - Зошто некои карактеристики на населението може да дадат поединци кои се поподложни на ЗСЕЗ? Кои групи се особено ранливи?¹	- Прилагодување на заложбите за подигнување на свеста за ЗСЕЗ за да се задоволат посебните потреби на корисниците. - Спроведување наменски кампањи со пораки за тие групи кои се најмногу подложни на ЗСЕЗ
Профил на кадарот	Дали има соодветен родов баланс кај кадарот вклучен во програмите, особено оние кои се непосредно вклучени со корисниците и локалните заедници или надлежни за вработување?	- Повторно прилагодување за родов баланс на вработените кои се вклучени во програмите - Вработување на дополнителен број жени вклучени во програмите, според потребите

¹ За листата на сите групи во ризик, види ИАСЦ, [Упатства за интегрирање на РБН интервенции во хуманитарните активности](#), септември 2015, стр. 11-12. Имајте предвид дека кај некои поединци се преклопуваат ранливостите (на пр девојки адолесценти, мајки со попреченост).

	Дали е направена доволно проверка на вработените и дали се доволно обучени за ЗСЕЗ?	- Спроведување обуки за освежување на знаењата за ЗСЕЗ (на пр: годишна обука), посебно насочено на можните ризици кај конкретни програми - Преглед на досиејата за вработените во ЧР и спроведување дополнителен преглед за да се идентификува претходно лошо поведение, според потребите
Програмски пристапи	- Дали со програмата се создава или се влошува постоечкиот дебаланс помеѓу вработените и членовите на заедницата? - Дали програмата вклучува непосредна интеракција помеѓу вработените и корисниците, особено деца? - На кој начин вработените вршат испорака на добра и услуги? (те. приватно/јавно, работа во парови/самостојно, мешана родова структура)? - Дали вработените носат видливи начини за нивна идентификација (на пр: капи, елеци, маици) кога ги спроведуваат програмските активности? - Дали им е дозволено на надворешни посетители да присуствуваат на програмските активности без придружба? Кој е одговорен да ги носи тие одлуки?	- Организирање на периодични посети за мониторинг од лица со раководна или надзорна улога за програмите - Промена на локацијата за дистрибуција за да се овозможи поголема јавност - Да се обезбеди дека вработените носат видливи начини за нивна идентификација (на пр: капи, елеци, маици) кога ги спроведуваат програмските активности и обезбедуваат начин на нивна идентификација кога тоа е неопходно - Ограничување на пристапот за надворешни посетители на програмските активности, до степен до кој постојат можности за тоа - Да се обезбеди дека учесниците во програмата редовно добиваат информации за нивните права, очекуваното однесување на вработените, и како да се пријавуваат загрижености

Програмски контекст	● Каде се спроведуваат програмските активности (камп, неформална средина, заедница домаќин, рурална, урбана средина)? Кои конкретни ризици се поврзуваат со таа локација (на пр: недостиг на расположливи механизми за приговори или даватели на услуги, небезбедност)? ● Каков е ставот на корисниците за загрижености околу РБН? Колку би биле лагодни корисниците да пријавуваат загрижености за СЕЗ? ● Дали постои меѓуагенциски механизам за повратни информации/приговори од заедницата на оваа локација?	● Создавање на побезбедно опкружување на локацијата каде што се спроведува програмата (на пр: поставување осветлување, ангажирање на ноќни чувари) ● Работа со заедниците за да се прилагодат механизмите за приговори на нивните потреби ● да се обезбеди дека корисниците се запознаени и можат да пристапат до меѓуагенциските механизми за приговори на локација/-ите каде што се спроведува програмата

5. Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ²

ДОВЕРЛИВО: Ограничете го пристапот до овој документ и чувајте го на безбедно место:

ПРОЦЕНКА НА РИЗИК				УПРАВУВАЊЕ			
Бр.	Кој е во ризик?	Идентификувани ризик/ици	Веројатност за ризик	Претходни мерки за справување со ризик/ици досега	Дополнителни мерки за ублажување	Од кого?	До кога
<i>Пример</i>	<i>Жртва</i>	<i>Наводен сторител врши притисок врз жртвата да ги повлече наводите</i>	<i>Средна</i>	<i>Вербална комуникација со наводниот сторител за да се воздржи од контакт со жртвата (3 февруари 2019)</i>	<i>Писмено предупредување за наводниот сторител во врска со последиците од продолжените контакти</i>	<i>Ана</i>	<i>До 5 март 2019 (веднаш)</i>
1.							

² Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016. <https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

2.							
----	--	--	--	--	--	--	--

Висок/среден/низок

6. Улоги и одговорности за ЗСЕЗ

Кадар	Пример за улоги и одговорности
Раководство	● Ревидирање и ажурирање на политики и насоки за ЗСЕЗ на секои пет години ● Обезбедување внимание и ресурси за ЗСЕЗ во целата организација ● Овозможување на истраги за наводи за СЕЗ ● Координација со други организации за ЗСЕЗ, вклучително и со донатори
Фокална точка за ЗСЕЗ (Во координација со вработените за	● Поддршка за вишото раководство да ги исполнува одговорностите за ЗСЕЗ ● Пријавување на загрижености или проблеми околу имплементацијата на ЗСЕЗ кај вишото раководство

род/РБНВ/ДЗ, кога тоа го има на располагање)	● Прием на пријави за наводи за СЕЗ и координација на давањето одговор ● Дисеминирање на обука и материјали со цел подигнување на свеста кај вработените и останатите за ЗСЕЗ
Човечки ресурси	● Преглед на поранешни прекршувања со СЕЗ како дел од процес на вработување преку прашања за време на интервјуто ● Сите вработени и ангажирани лица преку стапување во договор со СМАТ Ап - Лабораторијата за социјални иновации Скопје ги прифаќаат условите за работа кои се јавно достапни ● Вклучување на клаузула за ЗСЕЗ во договорите ● Поддршка за комуникација со вработените за време на истрага за наводи за СЕЗ ● Водење на архива за секое вработено и ангажирано лице, со вклучени аспекти и документации поврзани со СЕЗ
Сите вработени	● Се придржуваат до условите за работење на организацијата и политиките за ЗСЕЗ ● Учествуваат на воведна обука за СЕЗ и прават напори за подигнување на свеста; вклучително и поддршка за дисеминација на материјали за ЗСЕЗ ● Пријавување наводи за СЕЗ преку определени канали за пријавување ● Учество во истраги за наводи за СЕЗ

	● Идентификување и ублажување/избегнување на ризици поврзани со СЕЗ во програмата (особено за кадар вклучен во програмата)

7. Формулар за пријавување инциденти со наводи за СЕЗ

Овој примерок на формулар за пријавување инциденти е наменет за внатрешните процеси за пријавување на организациите.

ДОВЕРЛИВО: Ограничете го пристапот до овој документ и чувајте го на безбедно место (на пр: лозинки или енкрипција на компјутерите и заклучување на канцелариите кога се празни). Секогаш користете шифрирани имиња кога упатувате на поединци кои се вклучени во случајот, испуштајте информации што може да го откријат идентитетот (на пр: дата на раѓање, адреса, телефонски број, опис на посебни физички карактеристики) и чувајте ги информациите за идентитетот и личните податоци за лицата кои се вклучени одделно од извештаите за инциденти и слично.

1. Детали за тоа како, кога и од кого се примени наводите:
2. Опис на наводниот инцидент, вклучително и дата, време и локација.
3. Опис на наводните или осомничените жртви (на пр: име, возраст, род, националност, етничко потекло, посебни потреби)
4. Опис на наводните или осомничените сторители (на пр: име, возраст, националност, поврзаност со организацијата/позиција, евиденција за претходни дела)
5. Постапување на организацијата како одговор на наводите досега (на пр: упатување на помош, истраги, известување на ОН/Влада во земјата домаќин)
6. Постапување од страна на други организации или агенции (на пр: ОН/Влада во земјата домаќин) како одговор на наводите.
7. Побарана поддршка од партнерите (на пр: поддршка за жртвите на СЕЗ, истраги)

Пријавата е пренесена од:	
Име:	Информации за контакт (е-пошта, телефон):
Звање:	Дата:

8. Надлежни служби за поддршка

Здружение располага со систем за брзо упатување на жртви на СЕЗ кај расположливи служби, врз основа на нивните потреби и согласност.

1. <http://redbutton.mvr.gov.mk/prijava1.aspx> МВР на РСМ
2. <https://sos.org.mk/prijavi/prijavi.php>.
3. Министерство за труд и социјална политика: <https://www.mtsp.gov.mk>
4. Националната бесплатна мобилна СОС линија за жртви на семејно насилство Дежурни телефонски броеви: 070/075/077 141 700
5. Специјализиран тим за постапување по итни предмети од ранливи категории – Скопје (деца на улица, бездомни лица, семејно насилство, нереализирање на видувања, питачење, полов напад над деца, малолетничка деликвенција и сите останати групи на граѓани во состојба на ризик)
Дежурни телефонски броеви: 078/230 943, 076/381 762
6. Полиција 192
7. Народен правобранител – Одделение за заштита на правата на децата; телефонски броеви: 02/3129 327, 02/3129 335; Електронска адреса: contact@ombudsman.mk
8. Прва детска амбасада во светот – Меѓаши
СОС телефон за деца и млади: 0800 1 2222 (бесплатна линија)
9. Отворена Порта – Здружение за акција против насилство и трговија со луѓе

Бесплатна СОС линија: 0800 11111

10. Кризен Центар Надеж – Здружение за заштита на граѓани жртви на семејно насилство
Национална СОС линија: 02/15 315 и Телефон на доверба: 02/3 173 424
11. Македонско здружение на млади правници (МЗМП) и СОС Детско село – Правна поддршка
на ранливи жртви на насилни кривични дела
Правна поддршка: 075/238 837 и Психолошка поддршка: 071/277 180

9. Клаузула за договор

На ангажираното лице е изречно забрането:

- Сексуално вознемирување на дете и/или возрасен.
- Секоја сексуална активност со дете или возрасен корисник на програмата и / или помош.
- Размена на пари, храна, вработување, стоки, помош, секс или сексуални услуги, вклучително и секс со сексуални работници.
- Секоја принуда за сексуални активности.
- Користење на деца и / или возрасни за да обезбедат сексуални активности за себе или други лица.

Ангажираното лице ќе ги преземе сите соодветни мерки за да спречи сексуален однос експлоатација и злоупотреба во кое било време од страна на неговите колеги или кое било друго лице. Секое кршење на оваа одредба и овозможува на организацијата СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје можност веднаш го раскине договорот за ангажман.

10. Протокол за спроведување на истрага и постапување со жртвата

- Истрагата започнува по добиен приговор, допрен глас или пријава од страна на некое ангажирано лице кое е трета страна
- Истрагата ја спроведува лицето назначено за превенција и третман во случај на сексуална експлоатација и злоупотреба од организацијата кое е назначено од фокалната точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба
- Назначеното лице е должно да ги сослуша сите засегнати страни без исклучок
- Доколку се работи за писмена пријава, назначеното лице веднаш, без исклучок, го повикува лицето кое е наведено во пријавата. Исклучен е секаков вид на преговарање, или посредување меѓу жртвата и пријавеното лице.

- Доколку се работи за ризик кој е оценет претходно како Низок (според [Образец за проценка и управување со ризик за време на истрага за СЕЗ](#)³, тогаш истрагата ја спроведува овластеното лице
- Доколку се работи за ризик оценет како Среден или Висок, тогаш жртвата се упатува на понатамошно делување до надлежните органи ([Листа на надлежни органи](#))
- На лицето кое е пријавено, по утврдување на фактите, му се раскинува договорот еднострано без постоење на отказан рок.

³ Преземено од образец за СОС Детско село, во Безбедни деца, *Управување со Прекршувања за заштита на деца*, 2016.
<https://www.keepingchildrensafe.org.uk/how-we-keep-children-safe/capacity-building/resources/management-child-safeguarding-allegations>

11.Опис на задачите (ToR) за фокалната точка за ЗСЕЗ⁴

Белешка: Организациите треба да го прилагодат овој едноставен опис на задачите и да ги вклучат мандатот и мисијата на организацијата, обврските за ЗСЕЗ и посебните очекувања од фокалната точка за ЗСЕЗ во рамки на организацијата. Кога постои можност, организациите треба да размислат да имаат најмалку две фокални точки во секоја канцеларија, односно, една жена и еден маж како фокална точка.

Опис на задачи

Фокална точка за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба (ЗСЕЗ)

1. Заднина

Да се донесе политика за нулта толеранција за сексуална експлоатација и злоупотреба (СЕЗ) за сите вработени во [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје] и друг поврзан кадар и да се обезбеди дека улогите, одговорностите и очекуваните стандарди за однесување во врска со СЕЗ внатре во [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје] се познати. Да се создаде и одржува безбедно опкружување, без присуство на СЕЗ, преку преземање соодветни мерки за таа цел, внатрешно и во заедниците каде што работи [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје], преку робусна превенција и давање одговор.

⁴ Преземено од разни примери за Описи за задачи (ToR), вклучително и за Мрежата за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба на вработените во UN/NGO/IGO, подготвено од ECHA/ECPS UN и НВО Работна група за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба, ноември 2008; Опис на задачите за фокалните точки за заштита од сексуална експлоатација и злоупотреба за поединци кои даваат хуманитарни услуги во рамки на одговорот за сииските бегалци во Јордан, Мрежа за ЗСЕЗ Јордан, март 2016.

Целни групи: Сите вработени и другиот кадар на [СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје].

1. Намена

Намената на постоењето на фокална точка за ЗСЕЗ е да постои определено вработено лице кое го поддржува раководство во координацијата и имплементацијата на политиката и процедурите за ЗСЕЗ.

2. Делокруг на работа

Клучни улоги и одговорности на фокалната точка за ЗСЕЗ се:

Превенција

- Спроведување периодични проценки за политиките и процедурите за ЗСЕЗ на СмартАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје' и давање предлози за подобрувања на раководство.
- Спроведување и/или дисеминирање на обуки и сесии за подигнување на свеста за сите вработени на редовна основа.
- Работа со одделот за човечки ресурси и другиот релевантен кадар за аспекти поврзани со ЗСЕЗ, како и обезбедување дека сите вработени се имаат согласено на условите за работа и дека прегледот за претходни прекршувања за СЕЗ редовно е дел од процесот на вработување.
- Овозможување на пристап до информации за разните механизми за поднесување наводи или загрижености за СЕЗ, вклучувајќи и податоци за контакт

Пријавување наводи за СЕЗ

- Управување со подготовката на внатрешни процедури за вработените за пријавување инциденти за сексуална експлоатација и злоупотреба и доверливост.
- Прием на пријави за наводи за СЕЗ и поврзани информации и координација во давањето одговор според релевантните процедури.
- Пријавување на загрижености или проблеми околу имплементацијата на ЗСЕЗ кај раководство.

Давање одговор на наводи за СЕЗ

- По добивањето на приговор, координација на одговорот што го дава СМАртАп - Лабораторија за социјални иновации Скопје, вклучително и упатување на жртвите на СЕЗ да добиваат моментална и професионална помош и упатување на случајот на натамошна истрага кон овластени органи.

Други одговорности

- Поддршка за вишото раководство во имплементацијата на активности поврзани со ЗСЕЗ, кога тоа е соодветно.

3. Компетенции и искуства

- Докажан интегритет, објективност и професионална компетентност.
- Показана сензитивност и знаење за културолошките и родовите прашања
- Познавање на македонски и англиски јазик
- Показано искуство во работа директно со локалните заедници.
- Докажани вештини за комуникација

Секогаш по назначувањето фокалната точка ќе добие обука за ЗСЕЗ во организацијата, во најскоро време кога тоа е изводливо.

12. Пример за известување како потсетник за доверливоста на истрагите за СЕЗ.

Од вас се бара да помогнете во истрагата за наводите за сексуална експлоатација или злоупотреба, во која се вклучени вработени, и која е во тек. Може да бидете интервјуирани, да биде побарано да обезбедите документи, компјутерски датотеки и друга евиденција, или да биде побарано да помогнете на друг начин. Внатрешните истраги се клучен дел од обврската на организацијата да се спречи и даде одговор на сексуална експлоатација и злоупотреба.

Како учесник во истрагата, потребно е да знаете неколку работи:

1. **Соработка.** Ве охрабруваме да соработувате со истражителите и да одговорите на сите прашања и барања од истражителите чесно и целосно.
2. **Обезбедување доверливост.** Фактот дека се спроведува истрага мора да го чувате како доверлив факт, како и сè што се дискутира со вас како дел од истрагата.
3. **Без одмаздување.** Нашата организација нема да толерира било каков тип на закана за одмазда упатена кон лице кое го пријавило прекршувањето или соработува во истрагата.
4. **Не постапувајте како детектив.** Не спроведувајте ваша истрага или не принудувајте сведоци бидејќи тоа може да ѝ наштети на тековната истрага.
5. **Без опструкции.** Никогаш не се обидувајте да се вмешате или да ја попречите истрагата.

Вашето постапување во согласност со овие барања е задолжително. Прекршувањата може потенцијално да резултираат во сериозно дисциплинирање, вклучително и отказ и кривична пријава.

Ви благодариме за вашата помош на организацијата во врска со истрагата.

Име:

Е-пошта:

Телефон:

Мобилен: